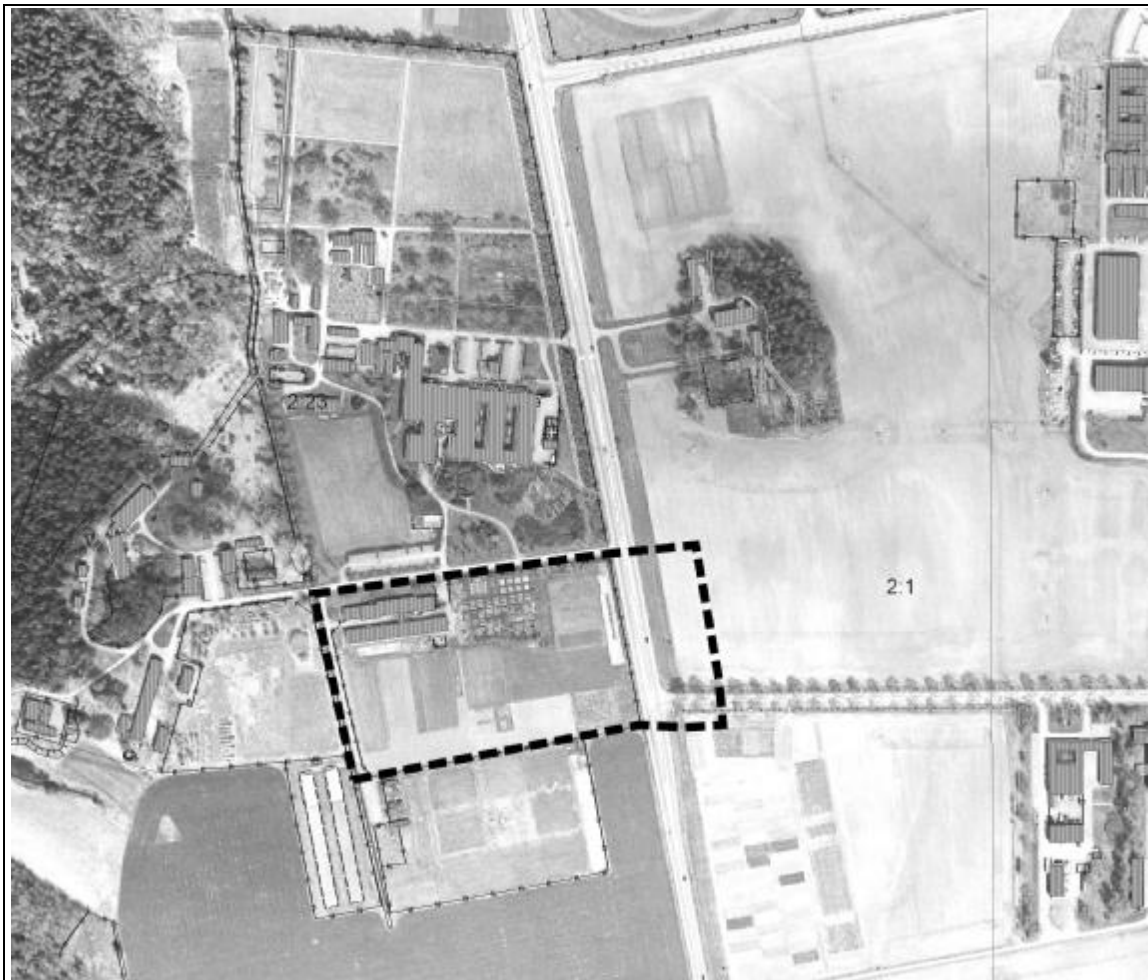

Diarienummer
2004/20022-1

Detaljplan för
Biobränsleeldat
kraftvärmeverk vid Ultuna
Uppsala kommun

ANTAGANDEHANDLING

Handläggare: Fredrik Wallin, telefon: 018-727 46 36

Stadsbyggnadskontoret

Postadress: Uppsala kommun, Stadsbyggnadskontoret • 753 75 UPPSALA

Besöksadress: Stadshuset, Vaksalagatan 15

Telefon: 018 – 727 00 00 • Fax: 018 – 727 46 61 • E-post: stadsbyggnadskontoret@upsala.se

www.upsala.se

Detaljplan för
Biobränsleeldat kraftvärmeverk i Ultuna
Uppsala kommun

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

Planen omfattar följande handlingar:

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning
- Gestaltningsprogram
- Genomförandebeskrivning
- Miljökonsekvensbeskrivning (november 2004)
- Fastighetsförteckning

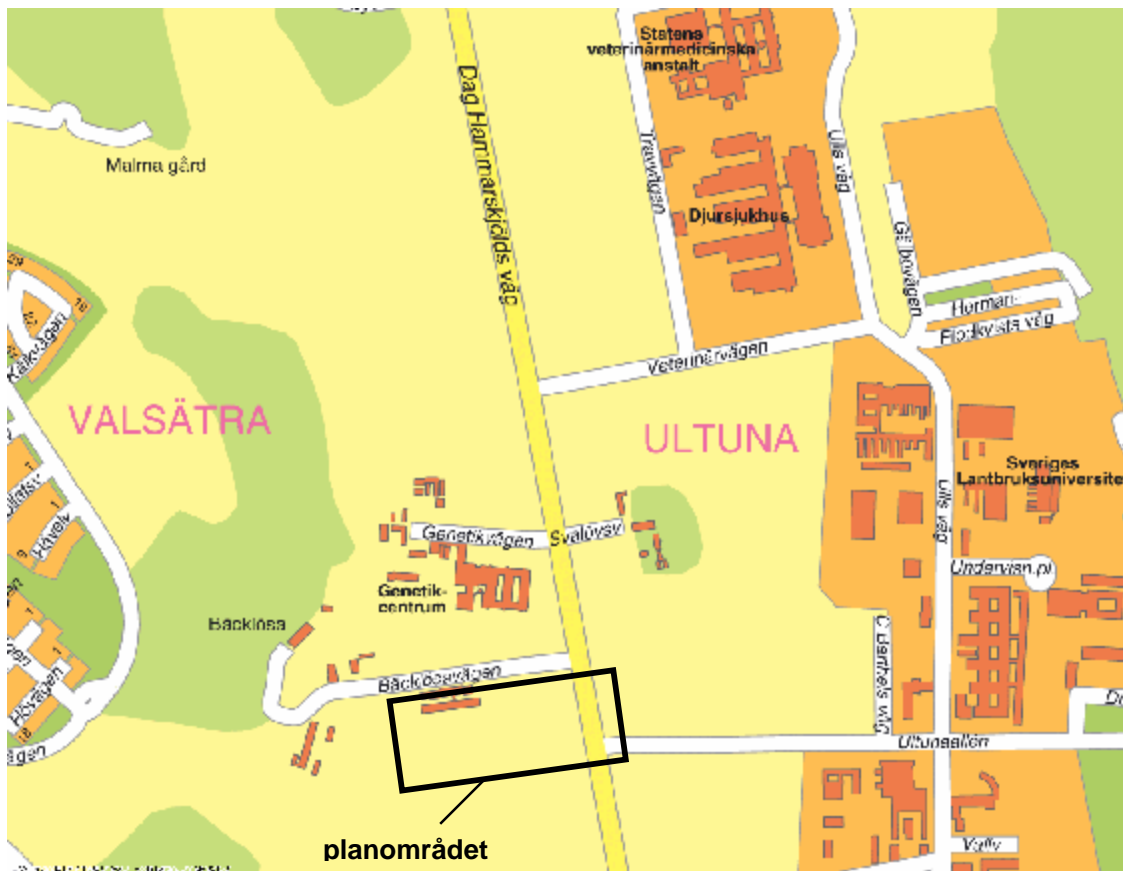
PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Planläggningen syftar till att bereda plats för nytt biobränsleeldat kraftvärmeverk samt ny tillfartsväg och gång- och cykeltunnel under Dag Hammarskjölds väg. Tillfart till kraftvärmeverket kommer att ske via ny cirkulationsplats i korsningen mellan Ultunaallén och Dag Hammarskjölds väg.

PLANDATA

Lägesbestämning

Planområdet är beläget i Ultunaområdet söder om Genetikcentrum, se illustration nedan. I väster gränsar området till ett kommunalt vattenverk. I den östra delen av planområdet finns Dag Hammarskjölds väg. Mot söder ansluter SLUs mark med ytor för fältförsök.

Areal

Planområdet omfattar ca 45 000 m².

Markägoförhållanden

Huvuddelen av planområdet ingår i fastigheten Ultuna 2:23 som ägs av Akademiska Hus i Uppsala AB. Mark kring Dag Hammarskjölds väg ingår i fastigheten Ultuna 2:1 som ägs av SLU.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktliga planer och Program

Enligt ÖP för staden (2002) ligger planområdet ligger inom ”värdefullt landskapsrum”.

ÖP för staden (2002) redovisar att en ny väg kan dras mellan Dag Hammarskjölds väg och Gottsunda/Valsätra. Denna föreslagna nya väg följer planrådets södra kant. ÖP visar också att det ska finnas en ny gång- och cykelväg som kan fortsätta vidare genom Ultunaallén.

Stadsbyggnadskontoret genomförde på uppdrag av Kommunstyrelsen ett programarbete för hela Ultunaområdet under år 2004. I programmet är det nu aktuella planområdet föreslaget att inrymma industri.

Stadsbyggnadskontoret arbetar nu i samverkan med SLU och Akademiska Hus med att initiera detaljplanearbete för olika delar av Ultunaområdet. Det arbetet väntas innebära att Ultuna på sikt kan komma att bli en mer mångfunktionell stadsdel med bl.a. större inslag av bostäder. Stadsbyggnadskontoret har därför strävat efter att planläggningen för ett kraftvärmeverk i Ultuna ska ske så att ett kraftvärmeverk inte blir ett miljömässigt hinder för den övergripande utvecklingen i Ultunaområdet. Det innebär bl.a. att den nya väg som föreslås i Ultunaalléns förlängning kommer att utformas som en vacker vägmiljö kantad av alléträd. Den nya gång- och cykelvägen mellan Gottsunda och Ultuna kommer också att placeras på tillräckligt avstånd från kraftvärmeverksbyggnaden. Gång- och cykelvägens placering gör det också möjligt att någon gång i framtiden knyta stråket vidare mot Gottsunda resp. Nantuna. Vidare kommer gestaltningen av byggnader och anläggningar inom kraftvärmeverksområdet att vara väl genomarbetad. Stadsbyggnadskontoret menar därför att kraftvärmeverket inte kommer att utgöra ett hinder för den fortsatta övergripande utvecklingen av Ultunaområdet.

Beträffande det gällande skyddet för landskapsbilden som återfinns i ÖP för staden (2002) så menar Stadsbyggnadskontoret att innebörden av landskapsbildsskyddet måste tolkas utifrån områdets förutsättningar. Det måste sålunda göras en tolkning utifrån områdets specifika egenskaper för att man ska kunna ta ställning till vilka förändringar och vilken landskapsbildspåverkan som är lämplig. Stadsbyggnadskontoret har då resonerat på följande sätt.

Landskapsbilden i Ultunaområdet kännetecknas av ”bebyggelse-öar” inramade av skogskullar eller av raka vegetationsridåer. Ett annat kännetecken för landskapsbilden är den raka siktlinjen utmed Dag Hammarskjölds väg in mot staden. De flacka öppna marker som omger vägen och tydligt åtskiljer olika sidor är ytterligare en signifikant karaktär. Ett fjärde kännetecken är de raka kvarterslinjerna och de förhållandevis moderna (mest 1970-tal) och storskaliga bebyggelsen på ömse sidor av Dag Hammarskjölds väg.

Med ovan nämnda karaktärer som utgångspunkt är det Stadsbyggnadskontorets uppfattning att föreliggande planförslag respekterar de egenskaper som karaktäriserar landskapet och bebyggelsen i Ultunaområdet. Planförslaget inrättar sig således i rådande gestaltungsprinciper och landskapsbild.

För att underlätta bedömningen av landskapsbildspåverkan har bl.a. modellstudier och fotomontage använts. Dessa bilder visar att kraftvärmeverksanläggningen i läget intill Genetikcentrum kan knytas till och få stöd av befintlig topografi, vegetation och annan storskalig bebyggelse. Stadsbyggnadskontoret anser sammanfattningsvis att lokaliseringen av ett kraftvärmeverk och en ny väg till platsen söder om Genetikcentrum är förenlig med gällande Översiktsplan för Uppsala stad (2002).

Detaljplaner

Området saknar detaljplan. I väst gränsar planområdet till detaljplan 01-20034, Vattenverk Ultuna.

Program för planområdet, alternativstudier

I arbetet med att söka en lämplig lokalisering har Stadsbyggnadskontoret haft att ta hänsyn till ett flertal intressen. Utöver intresset av att finna en acceptabel anpassning till landskapsbilden har bl.a. skyddsavstånd till bostadsområden, förekomst av fornlämningar och lämplig trafikföring övervägts. Risker för skadlig påverkan på Bäcklösa vattenverk, på vattenskyddsområde och på Natura 2000-område har också vägts in i bedömningen.

I sökandet efter lokaliseringsplats har fem alternativa lägen i Ultunaområdet utretts. Dessa alternativa lägen fanns också redovisade i programmet för Ultunaområdet. Vid jämförelser av alternativa lokaliseringsplatser har Stadsbyggnadskontoret haft tillgång till den Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som bifogas till den tillståndsansökan som Akademiska Hus inlämnar till Länsstyrelsen för prövning. I MKBn ges en samlad bild av hur dessa fem lokaliseringalternativ kan påverka miljön och människors hälsa.

MKBn visar att ett alternativ invid Bäcklösa vattenverk söder om Genetikcentrum är det alternativ som totalt sett ger minst negativ miljöpåverkan. I detta alternativ bedöms konflikten med landskapsbild och fornlämningar att vara begränsad. I detta alternativ är det också möjligt att hålla det skyddsavstånd på 400 meter mellan bostäder och kraftvärmeverk som Länsstyrelsen anvisar för denna typ av anläggning. Vid denna lokaliseringsplats finns också möjlighet att ansluta tillfartstrafiken till en cirkulationsplats vid Dag Hammarskjölds väg som föreslås i ÖP för staden (2002). På så sätt skapar planen också en förbättrad framkomlighet och trafiksäkerhet längs Dag Hammarskjölds väg.

Det är emellertid ofrånkomligt att en ny kraftvärmeverksanläggning av denna art påverkar landskapsbilden. Därför ska anläggningen ges en så god arkitektonisk utformning som möjligt. Anläggningens placering, form och färgsättning ska anpassas väl till landskapets förutsättningar. Som vägledning för utformningen har det tagits fram ett särskilt Gestaltningprogram.

Beträffande miljöpåverkan i form av ev. utsläpp till luft, vatten etc. så är en förutsättning att samhällets miljökvalitetsnormer och riktvärden kan innehållas. Dessa frågor bedöms inom ramen för den tillståndsansökan som Länsstyrelsen har att handlägga. Den MKB som nu föreligger visar att gällande miljökvalitetsnormer och skydds krav kommer att klaras. Enligt MKBn föreligger inte heller risk för negativ påverkan på vattenreningsprocessen vid Bäcklösa vattenverk och inte heller risk för skada på Natura 2000-område vid Bäcklösa.

FÖRUTSÄTT- NINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Mark och vegetation

Området består i huvudsak av åkermark. I den nordvästra delen av planområdet finns ett parti med trädgårdsväxter som planterats relativt nyligen för att fungera som ekologisk trädgård. SLU har dock lämnat denna trädgårdsverksamhet.

Geoteknik

Området kan innehålla djupa lerlager och omfattande grundläggningsarbeten kommer då att krävas.

Kulturmiljö

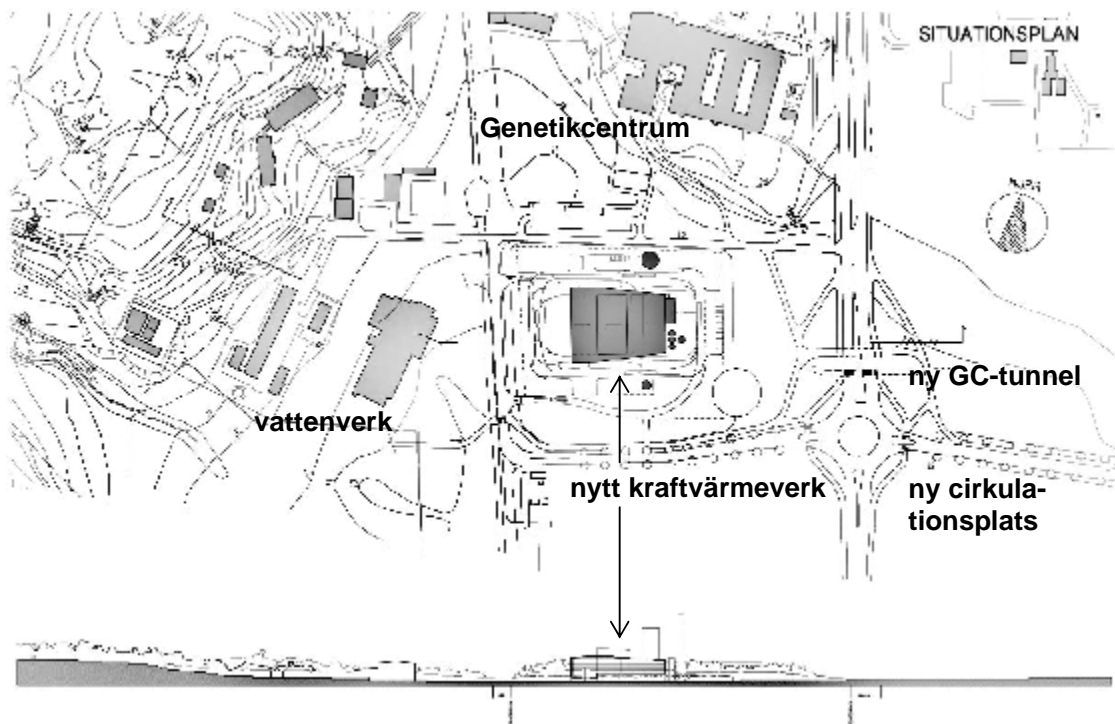
Närområdet kring Dag Hammarskjölds ingår i kommunalt kulturmiljöområde (U20 Uppsala). Området öster om Dag Hammarskjölds väg utgör ett riksintresse för kulturmiljövården enligt MB 3:6 (K40A Uppsala stad).

I åkermarken i planområdets östra del, d.v.s. öster om Dag Hammarskjölds väg, påträffades vid en arkeologisk utredning 1999 fornlämningar i form av överplöjda boplatslämningar.

Bebyggelse

Inom planområdet finns ett växthus samt en enkel envåningsbyggnad som används för forskning och undervisning. Dessa byggnader bedöms inte ha något större arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värde. Befintliga växthus och byggnader inom planområdet kan därför rivras eller flyttas om exploatören så önskar.

Väst om planområdet ligger Bäcklösa vattenverk. Det är en anläggning som blir relativt storskalig med en höjd om ca 20 meter. Norr om planområdet ligger Genetikcentrum beläget på en kulle. Även denna byggnad är en stor volym. Vattenverket och Genetikcentrum har placerats så att de har stöd av den skogklädda åsrygg som finns nordväst om planområdet längs gränsen mot Valsätra. Det planerade kraftvärmeverket föreslås placeras efter samma princip, d.v.s. huvudbyggnaden placeras i anslutning till angränsande stora byggnader och med stöd av stigande topografi.

Illustration ovan, överst – Situationsplan, nederst - Sektion genom landskapet

Vid placeringen av kraftvärmeverket har karaktären i omgivande topografi och bebyggelse varit styrande. Anläggningen placeras så att den så långt möjligt knyts till närliggande större byggnader och skogsridåer.

Byggnadens placering har också styrts av målet om att påverka siktfället längs Dag Hammarskjölds så lite som möjligt. Huvudbyggnaden dras därför mot tomtens västra del för att skapa så stort avstånd som möjligt till Dag Hammarskjölds väg.

Höga partier som ackumulatortank och skorstenar är förlagda så att de samlas inom eller nära intill huvudbyggnaden. I huvudbyggnaden finns bränsledepå, pannor och personalutrymmen samlade. En samlad utformning av byggnaden ger anläggningen ett lugnare utseende i jämförelse med om olika delar skulle placeras på avstånd från varandra. Med en sammanhållen utformning kan anpassningen till landskapet bli lugnare och bättre.

Anläggningen kommer att omges av mellanhög träd- och buskplantering som på sikt ”bäddar in” byggnadens nedre partier. Denna plantering stämmer väl med de övergripande gestaltungsprinciper som karaktäriserar bebyggelse i Ultunaområdet där husgrupper oftast inramas av grönska.

Anläggningens produktionsområde kommer att inhägnas av säkerhetsskäl. Transportfordon kommer att angöra tomten på västra sidan via en grind som öppnas på anrop från föraren.

Tomtens östligaste del ska utformas som ett öppet parklandskap. Här kommer dammen för kondensatvatten (kondensat=rent vatten) att placeras. Dammen blir en estetisk och biologisk tillgång i miljön. Den exakta utformningen är inte bestämd. Dammen kan ges en mer organisk naturlig utformning eller ges en tydlig geometrisk form. Fortsatt detaljprojektering får visa vilken utformning som är mest lämplig. Avsikten är emellertid att den parklika miljön mellan kraftvärmeverket och Dag Hammarskjölds väg ska bli en upplevelsemässig tillgång för förbipasserande längs Dag Hammarskjölds väg.

Den östligaste delen av planområdet kommer att inrymma gång- och cykelvägar som ansluter till en ny gång- och cykeltunnel under Dag Hammarskjölds väg.

Fotomontage med det planerade kraftvärmeverket i bildens mitt. Till höger syns Dag Hammarskjölds väg, till vänster syns det nya vattenverk som är under uppförande. (Illustration Rosenbergs arkitekter AB).

Gestaltningens program

Planområdet ligger väl synligt från Dag Hammarskjölds väg som dagligen trafikeras av en stor mängd människor. Anläggningen blir också synlig från andra delar av det öppna Ultunaområdet. Dag Hammarskjölds väg har en historiskt intressant vägsträckning som ställer krav på anpassning av byggnader och mark i förhållande till vägområdet. Vägområdets siktlinje ska hållas fri och marken intill vägen ska hållas öppen. Riktlinjerna i det befintliga gestaltningsprogrammet för Dag Hammarskjölds väg ska följas.

Planens samlade gestaltningens mål redovisas mer utförligt i ett särskilt Gestaltningens program för byggnader, mark och vägar inom planområdet.

Tillgänglighet för funktionshindrade

Ny byggnad för allmänt tillträde skall enligt lag utformas så att den är tillgänglig för funktionshindrade. Tillgängligheten prövas i detalj i bygglov- och byggsamrådsskedet.

Befintliga byggnader behöver inte tillgängliggöras för funktionshindrade om det skulle innebära att byggnadernas kulturhistoriska värden skadas av förändringen.

Offentlig service, kommersiell service

Planläggning för ett nytt kraftvärmeverk har inte bedömts föranleda behov av kommunal och kommersiell service.

Friytor

Planområdet är inte primärt avsett att vara en friyta för vistelse och rekreation, men området närmast Dag Hammarskjölds ska utformas som ett öppet parklandskap som blir en upplevelsemässig tillgång för förbipasserande.

Vattenskyddsområden

Planområdet ligger inom Vattenskyddsområde - yttre skyddszon, enligt ÖP för staden (2002).

Trafik och trafiksäkerhet

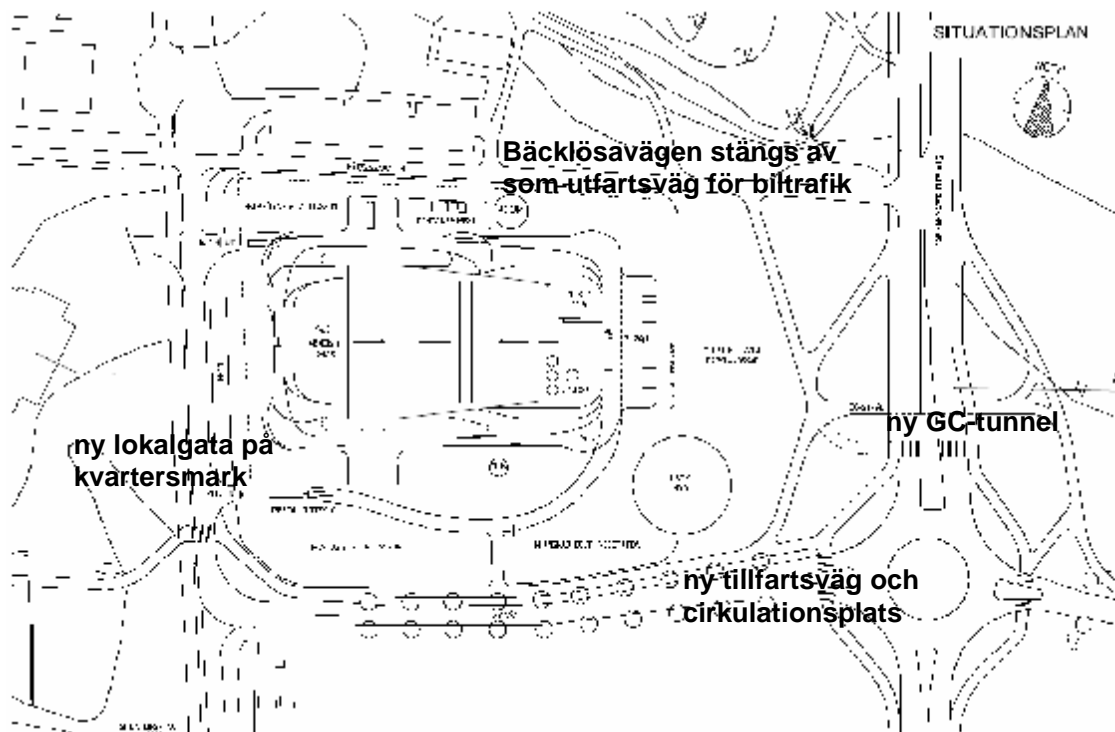
Gatunät

Planområdet ligger vid Dag Hammarskjölds väg som är den samlande länken in till staden. År 1999 trafikerades denna väg av ca 8 000 fordon/veckomedeldygn enl. ÖP för staden (2002). År 2020 beräknas antalet fordon uppgå till 11 000 per dygn. Kungsängsleden och Dag Hammarskjölds väg har således en omfattande trafik och den funktion som Dag Hammarskjölds väg fyller som huvudväg in mot Uppsala stad från Sunnersta och Ultuna måste kvarstå. Den trafikökning som kraftvärmeverkets transporter medför längs Dag Hammarskjölds väg är i sammanhanget tämligen försumbar. De transporter som kommer att anlöpa kraftvärmeverket kommer inte att i någon väsentlig grad försämra trafiksituationen längs Dag Hammarskjölds väg.

Planområdet tangeras på norra sidan av Bäcklösavägen. Bäcklösavägen fungerar idag som angöringsväg för bl.a. Bäcklösa vattenverk samt för några av SLUs institutionsbyggnader. Bäcklösavägen är dock inte dimensionerad för tunga fordon och utfarten från Bäcklösavägen mot Dag Hammarskjölds väg är inte heller bra ur trafiksäkerhetssynpunkt, vare sig för bilar eller cyklister. Det behövs därför en annan och bättre väganslutning och vägstandard mot vattenverket och mot ett nytt kraftvärmeverk.

Föreliggande plan innebär att Bäcklösavägen kan stängas som utfart mot Dag Hammarskjölds väg. Som ersättning för denna utfart ger detaljplanen istället möjlighet till ny och mer framkomlig och trafiksäker utfart mot Dag Hammarskjölds väg via nya väg och ny cirkulationsplats. Denna utfartslösning stämmer väl med den trafikstruktur som föreslås i ÖP för staden (2002). En ny gata kommer därmed att ansluta Dag Hammarskjölds väg och gå västerut fram till Bäcklösa vattenverk. Gatan utformas med separat gång- och cykelbana längs norra vägsidan samt med dubbelsidig trädrad (allé). Gatan blir allmän platsmark och kommer då den är byggd att ersätta Bäcklösavägen som utfartsväg mot Dag Hammarskjölds väg.

Från den nya infartsgatan anordnas en ny lokalväg på kvartersmark belägen i zonen mellan Bäcklösa vattenverk och det planerade kraftvärmeverket. Infart till resp. anläggning samt till Genetikcentrum sker då från denna vägbana.

Bilden visar de föreslagna förändringarna av gatusystemet.

I närområdet runt Genetikcentrumbyggnaden saknas egentliga genomfartsförbindelser och trafiken inom området är liten. Målpunkterna är de utbildnings- och forskningslokaler som finns i och omkring Genetikcentrum. De små trafikflödena inom detta område gör att det för närvarande inte behövs några förändringar av gatusystemet kring Genetikcentrum norr om planområdet.

Fotomontage med vy från Ultunaallén i riktning mot väster. Bilden visar ny cirkulationsplats vid Dag Hammarskjölds väg samt ny trädkantad väg i riktning mot Gottsunda. Till höger syns det planerade kraftvärmeverket, i bildens mitt syns det nya vattenverk som är under uppförande.

Gång- och cykeltrafik

En stor ström av cyklister passerar dagligen mellan stadsdelarna Gottsunda/Valsätra och Ultuna. Cyklisterna använder då den lilla Bäcklösavägen i passagen förbi Genetikcentrum. Passagen fungerar ganska väl, bortsett från korsningen med Dag Hammarskjölds väg som utgör en tydlig säkerhetsrisk. Där är sikten särskilt dålig mot norr och biltrafiken är tät. För närvarande saknas också möjlighet till planskild passage.

En del av cyklisterna rör sig endast mellan Gottsunda/Valsätra och Ultuna, men många söker sig också vidare till målpunkter vid SVA och längre upp mot staden. Eftersom SLU har verksamheter på ömse sidor av Dag Hammarskjölds väg finns också en viss ”intern” ström av gång- och cykeltrafik mellan SLUs olika delar.

För att förbättra säkerhet och framkomlighet för gång- och cykeltrafikanter föreslår planen en ny gång- och cykeltunnel förbi Dag Hammarskjölds väg i läget norr om Ultuna allé. När Stadsbyggnadskontoret föreslagit läget för denna gång- och cykeltunnel har både lång- och kortsiktiga stadsutvecklingsmål beaktats. Stadsbyggnadskontoret har också försökt förena lokala behov (främst då SLUs behov) med mer stadsövergripande behov. Ett viktigt övergripande och långsiktigt mål är att en gång- och cykeltunnel i detta läge ska kunna fungera som en framtida länk i en sammankoppling

av stråket Gottsunda-Ultuna-Nåntuna/Sävja i enlighet Översiktsplan för Uppsala stad (2002). Den gång- och cykeltunnel som finns med i denna detaljplan är därvidlag en viktig pusselbit för att detta mål ska kunna infrias i framtiden.

Stadsbyggnadskontoret anser därför att SLUs behov av att sammankoppla olika institutionsområden på ett bra sätt måste jämkas med de övergripande stadsutvecklingsmålen till en så allsidig och kostnadseffektiv helhetslösning som möjligt. Stadsbyggnadskontoret anser därför att det föreslagna läget för gång- och cykeltunnel är en lämplig avvägning mellan SLUs intressen av effektiva lokala förbindelser och stadens behov av att skapa långsiktiga stadsövergripande gång- och cykelstråk. Stadsbyggnadskontoret har också påbörjat en dialog med Gatu- och trafikkontoret, SLU och Akademiska Hus för att utarbeta så allsidiga och säkra trafiklösningar som möjligt i det samlade Ultunaområdet.

Skolvägar

Planområdet berörs inte av skolväg för grundskoleelever.

Cykelstråket längs Bäcklösavägen är en mycket viktig cykelväg för studenter och personal vid SLU, och sannolikt även för studenter och gymnasieelever som har målpunkter i andra stadsdelar. Planen innebär att möjligheterna att med gång- och cykel korsa Dag Hammarskjölds väg kan förbättras.

Kollektivtrafik

Flera stadsbussar passerar planområdet. Bussen går ca två ggr/timme dagtid. Idag ligger hållplats vid Ultuna allé och för att nå kraftvärmeverket måste Dag Hammarskjölds väg korsas. Då en ny gång- och cykeltunnel anläggs förbättras dock trafiksäkerheten i detta avseende.

Parkering

Kraftvärmeverket bedöms endast ha ett fåtal anställda (ca 4 personer med skiftgång). En parkeringsplats för ett 20-tal bilar för personal, tillfälliga hantverkare/reparatörer samt besökare kan anläggas i anslutning till personalbyggnaden, d.v.s. i den del av anläggningen som är bemannad.

Cykelparkering

Cykelparkering anordnas i anslutning till personalentré.

Teknisk försörjning

Fastigheten har möjlighet att ansluta till stadens VA-system och el- och teleledningar. I områdets nordöstra del finns en spillvattenledning som behöver flyttas när gång- och cykeltunneln förbi Dag Hammarskjölds väg byggs.

Avfall

Avfall från anläggningen är dels aska från förbränningen, dels hushållsavfall och återvinningsbart material med producentansvar. Askkan ska hanteras enligt gällande lagar och förordningar. Övrigt avfall ska vara möjligt att källsortera.

Miljöstörningar, hälsa och säkerhet

Kraftvärmeverkets hälso- och miljöpåverkan beskrivs i bifogad preliminär miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Under rubriken Miljökonsekvenser nedan återges en kort sammanfattning.

FÖRENLIGHET MED ÖVERSIKTSPLAN OCH MILJÖBALKEN 3 OCH 4 KAP

Översiktsplan för staden för staden (2002) anvisar att Ultunaområdet ska domineras av arbetsplatser som har med nuvarande, men också med ny verksamhet att göra. Områdets förankring i det öppna landskapet ska behållas. Även när Ultuna är utbyggt bör ett avstånd på ett par hundra meter från Dag Hammarskjölds väg hållas. ÖP för staden redovisar också en ny vägförbindelse mellan Gottsunda och Dag Hammarskjölds väg. Vidare beskrivs Ultuna som ett värdefullt landskapsrum.

Ett kraftvärmeverk i Ultunaområdet innebär att ett nytt storskaligt element tillförs landskapsbilden. Anläggningen med tillhörande skorsten och ackumulatortank går inte att dölja, detta oavsett vilken placering som väljs inom Ultunaområdet. När det gäller frågan om skyddet för landskapsbilden menar Stadsbyggnadskontoret att översiktsplanens skyddsbestämmelser måste tolkas utifrån områdets specifika egenskaper och landskapsbild. I planens avsnitt "Tidigare ställningstaganden" finns en mer utförlig beskrivning av hur Stadsbyggnadskontoret analyserat och bedömt områdets landskapsbild. Med beaktande av denna analys och bedömning kan föreliggande detaljplan anses vara förenlig med ÖP för staden (2002). Planen kan också anses vara förenlig med Miljöbalkens 3 och 4 kapitel genom att planområdet, med hänvisning till bifogad Miljökonsekvensbeskrivning, inte innehåller natur- och kulturmiljövärden och riksintressen som skadas av planens genomförande.

BARN- KONVENTIONEN

Barns trygghet och säkerhet har beaktats genom att området ges förbättrade gång- och cykelvägar samt en ny planskildhet vid Dag Hammarskjölds väg. På så sätt förbättras barns möjligheter att röra sig mellan stadsdelar till fots och med cykel.

Områden som är farliga att beträda p.g.a. av tung trafik och farliga produktionsprocesser kommer att vara instängslade. Beträffande hälsa kommer planen att åtföljas av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som klarlägger ev. påverkan. Beträffande utformningsfrågor har inte några särskilda dialoger hållits med barn inblandade.

**KRAV PÅ
MILJÖKONSE-
KVENSBESKRIV-
NING**

Enligt plan- och bygglagen skall en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas om en detaljplan medför en betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållning med mark, vatten och andra resurser.

Länsstyrelsen har bedömt att lokalisering och drift av anläggningen kan innebära betydande miljöpåverkan och en MKB har därför utarbetats. MKBn ska godkännas av Länsstyrelsen i samband med tillståndsprövningen.

**MILJÖ-
KONSEKVENSER**

Miljökonsekvenserna presenteras mer utförligt i bifogad Miljökonsekvensbeskrivning (november 2004), se Bilaga. Nedan återges en kort sammanfattning av anläggningens huvudsakliga miljökonsekvenser.

Lokaliseringsalternativ

Fem alternativa lokaliseringar har studerats (lägen A-E, se illustration nedan). Här återges endast en kort redovisning av de olika alternativen. En utförligare beskrivning finns i Miljökonsekvensbeskrivningen.

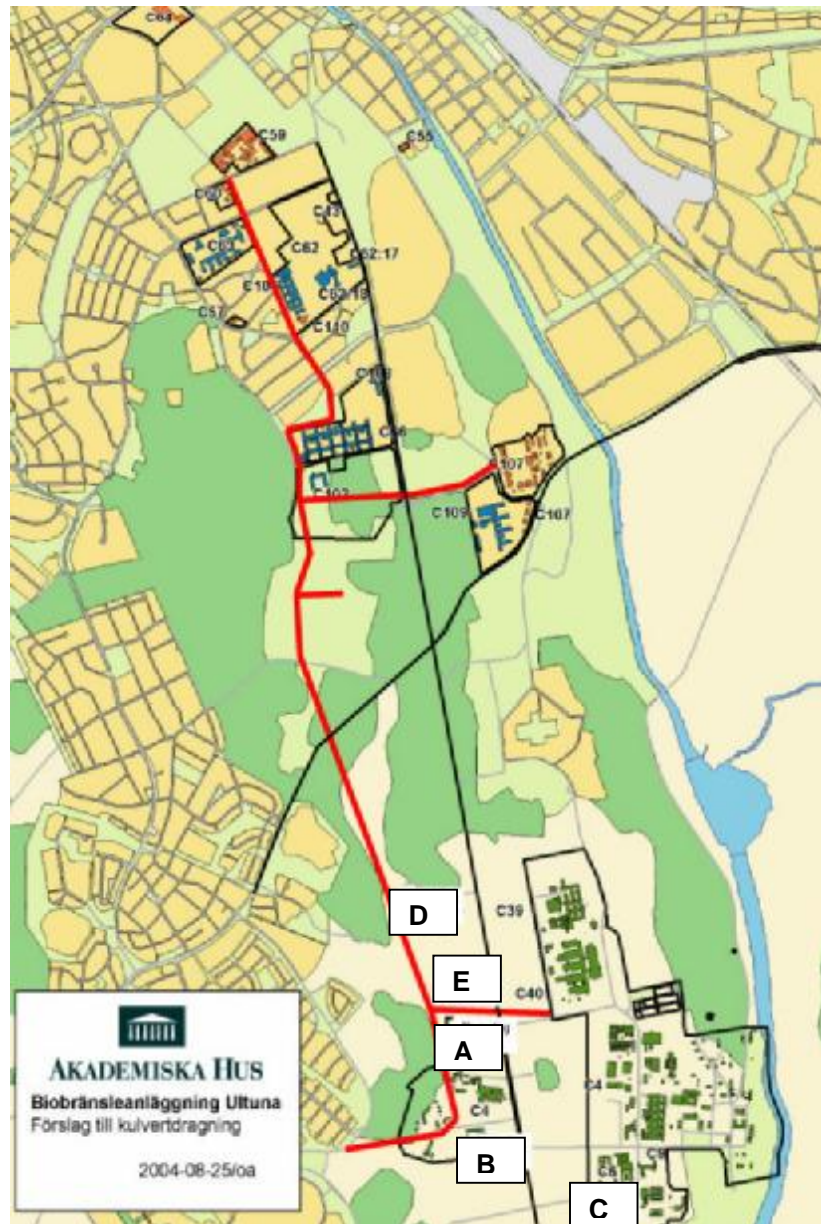
Beträffande avstånd från bostäder har alternativ A, B och E bedömts vara bäst. Beträffande avstånd till arbetsplatser är alternativ C sämst och alternativ D bäst.

Alternativ C och D har bedömts vara i stor konflikt med fornlämningar.

Beträffande landskapsbild är alt. A, B, D och E att föredra före alt. C. Alternativ C är tydligt olämpligt med hänsyn till landskapsbild.

När det gäller trafik har alternativ B bedömts vara mest lämpligt. Där kan kraftvärmeverket ansluta till en ny cirkulationsplats.

Med samlat beaktande av olika intressen och hänsyn har lokaliseringsalternativ B valts.

Bilden visar platserna för de fem lokaliseringsalternativ som studerats. Av dessa fem alternativ har alternativet B befunnits vara mest lämpligt med hänsyn till bl.a. landskapsbild, avstånd till bostadsområden, trafik, natur- och kulturmiljö.

Den tjockare linje som går i nord-sydlig riktning väst om Dag Hammarskjölds väg visar läget för den värmekulvert som ska dras till Akademiska Hus olika anläggningar samt till Uppsalahems Gottsundafastigheter.

Vegetation

Merparten av marken som ska bebyggas inom planområdet består av åkermark utan särskilt skyddsvärd vegetation.

Djurliv

I det samlade Ultunaområdet förekommer ett flertal rödlistade eller på annat sätt skyddsvärda arter. I Ultunaområdet finns också biotoper, vatten, natur- och hagmarksområden som är viktiga för växt-

och djurlivet. Inom föreliggande planområde finns dock inte någon biotop som hyser rödlistade arter enligt den artinventering som utförts av SLU Artdatabanken (Ingelög, 2002). I den MKB som tagits fram för Länsstyrelsens tillståndsprövning bedöms att det inte finns risk för skada på omkringliggande skyddsvärda biotoper.

Trafiksäkerhet

De förändringar som planen innehåller syftar bl.a. till att förbättra trafiksäkerhet och framkomlighet längs Dag Hammarskjölds väg. Utfartsmöjligheterna från Ultunaallén mot Dag Hammarskjölds väg kommer att bli bättre liksom möjligheterna att på ett säkert sätt kunna korsa denna väg för gång- och cykeltrafikanter.

Hälsa

Buller

Anläggningen kommer att byggas på ett sådant sätt att bullerbidraget från kraftvärmeverket inte ger upphov till ljudnivå som överskrider gällande riktvärden. Anläggningens fläktar, transportband o.dyl. ger inte upphov till buller som stör omgivningen.

Transporter till anläggningen kommer att anlöpa från E4 via Gnistarondellen, Kungsängsleden och Dag Hammarskjölds väg. De transportfordon som trafikerar anläggningen för transport av bränsle och aska alstrar ljud. Vid maxlastproduktion bedöms anläggningen kräva ca 12-14 intransporter per dygn. I jämförelse med de ca 8 000 fordon som nu dagligen trafikerar Dag Hammarskjölds väg i läget förbi planområdet utgör transporterna till kraftvärmeverket en liten andel. Ökningen av buller bedöms därför vara liten.

Luft

För bedömning av godkänd luftkvalitet finns miljökvalitetsnormer som reglerar bl.a. halter av kvävedioxid, svaveldioxid, partiklar och bly. Vid bedömning av utsläpp till luft har spridningsberäkningar som tar hänsyn till vindriktningar och andra klimatdata utförts för kraftvärmeverket. Även transporterens del av anläggningens utsläpp till luft har beaktats. Resultaten från spridningsberäkningarna visar att miljökvalitetsnormerna kan innehållas. I bilagd MKB redovisas mer utförligt principer för spridningsberäkning och gällande miljökvalitetsnormer samt beräknade utsläpp till luft. Enligt MKBn kommer samtliga miljökvalitetsnormer kommer att innehållas.

Landskapsbild

Ett kraftvärmeverk av den föreslagna typen är en storskalig anläggning som kommer att upplevas tydligt från stora delar av Ultunaområdet. Anläggningen blir mest synlig från söder, medan den från norr delvis döljs av Genetikcentrum.

Vid en lokalisering till alternativ B, d.v.s. inom nu aktuellt planområde, bedöms anpassningen till landskapsbilden vara godtagbar. Här får anläggningen stöd av annan befintlig större bebyggelse. Den stora skogklädda bergryggen i området mellan Valsätra och Genetikcentrum ger också visuellt stöd för en lokalisering till läge B.

Den cirkulationsplats som avses anläggas vid utfarten från Ultuna allé ska utformas så att siktlinjen längs Dag Hammarskjölds väg inte påverkas negativt.

Kulturmiljö, arkeologi

I östra delen av planområdet, d.v.s. öster om Dag Hammarskjölds väg finns fornlämningar i form av överplöjda boplatzlämningar. För att ta marken i anspråk för exploatering krävs Länsstyrelsens prövning.

Schaktmassor

I samband med anläggandet av anläggningen uppstår sannolikt överskott av schaktmassor. Delvis kan dessa massor användas för gestaltning av grönytor inom planområdet, men resterande överskottsmassor måste dock transporteras till annan plats.

Aska

Den årliga askmängden bedöms uppgå till ca 1 200 ton torr aska. Askkan ska tas omhand enligt gällande lagstiftning. Akademiska Hus har etablerat kontakter med Institutionen för Bioenergi vid SLU där forskning bedrivs både inom t.ex. bränslehantering och askfrågor. Ett utvecklingsarbete planeras att startas upp rörande askhanteringen från KVV Ultuna.

Dagvatten, kondensat

Kondensat (rent vatten) från anläggningen avses att ledas till kommunens omgivande dagvattensystem. Det innehåller inte föroreningar men måste fördröjas och avsvalna i fördröjningsdamm för att inte skada omgivande miljö. Tillåten temperatur vid förbindelsepunkt med kommunalt dagvatten-nät är 45°C. Fördröjningsdammens storlek har dimensionerats så att temperaturen i utgående dagvatten inte ska överstiga 35°C sommar som vinter. Dagvatten från tak och övriga ytor inom anläggningen leds också till denna damm varifrån det släpps till det kommunala dagvatten-nätet.

Spillvatten

Sanitärt avlopp leds till det kommunala spillvattennätet. Spillvatten som kan innehålla oljor leds via oljeavskiljare till det kommunala spillvattennätet.

MEDVERKANDE I PROJEKTET

Detaljplanen har upprättats av Stadsbyggnadskontoret. Gatu- och trafikkontoret, Fastighetskontoret, Fritids- och naturkontoret samt VA-kontoret har bistått med sakuppgifter vid upprättandet av planen.

Konsult för exploatörens räkning i samband med tillståndsprovning och utformning av anläggningen är Rosenbergs arkitekter AB, Calambio Engineering AB samt Energikonsult A Bauer AB.

STADSBYGGNADSKONTORET

Uppsala i juni 2006

Margaretha Nilsson
Planchef

Fredrik Wallin
Planarkitekt

Godkänd av byggnadsnämnden för:

- samråd 041021
- utställning 050217
- antagande 060706

Laga kraft 2006-08-04

Detaljplan för
Biobränsleeldat kraftvärmeverk, Ultuna
Uppsala kommun

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

ORGANISATION

Tidplan

Planarbetet har som målsättning att detaljplanen ska kunna antas av Byggnadsnämnden i juni 2006.

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid är 5 år från det planen vunnit laga kraft.

Ansvarsfördelning

Byggherren ansvarar för att åtgärda uppkomna skador som uppstått på näraliggande fastigheter på grund av bygget.

Huvudmannskap

Akademiska Hus i Uppsala AB äger kvartersmarken inom planområdet.

Kommunen är huvudman för allmän platsmark inom planområdet.

Avtal

Överlåtelse av allmän platsmark regleras genom avtal mellan kommunen och berörd fastighetsägare.

Exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal mellan kommunen och exploatören ska upprättas och föreligga senast när kommunstyrelsen behandlar planärendet. I exploateringsavtalet regleras bl.a. kostnadsfördelning för anläggande av vägar och gång- och cykeltunnel.

Gestaltningprogram

Ett gestaltningprogram med riktlinjer för utformning av landskap, bebyggelse och vägar har upprättats. Gestaltningprogrammets intentioner ska följas.

FASTIGHETS RÄTT **Fastighetsbildning**

Fastighetsbildning ska ske för allmän platsmark inom planområdet. Kvartersmarken för kraftvärmeverket ska styckas av och bli en egen fastighet.

Servitut

Det kommunala vattenverket vid Bäcklösa kommer att säkerställa sin tillfartsväg med servitut på mark ägd av Akademiska Hus i Uppsala AB.

EKONOMI

Planekonomi

Planen medför kostnader för iordningställande av allmän platsmark genom anläggande av gata, cirkulationsplats, gång- och cykelvägar samt gång- och cykeltunnel. Då tunneln byggs blir det också aktuellt att flytta ledningar i den östra delen av planområdet.

De anläggningar som bedöms genomföras i ett första skede, och som är en direkt följd av etableringen av kraftvärmeverket, har kostnadsberäknats till ca 8,4 Mkr. Det avser anläggning av ny cirkulationsplats, ny lokalgata med tillhörande anläggningar samt GC-vägar i anslutning till ny tunnel. Kostnader för eventuella arkeologiska undersökningar tillkommer. GC-tunneln och den därigenom nödvändiga flytten av ledningar bedöms inte genomföras i ett första skede och har inte kostnadsberäknats.

Kostnadsfördelning ska regleras i exploateringsavtal.

Kostnader för utredningar avseende exploateringar inom kvartersmark, t.ex. tekniska system, miljöutredningar, arkeologiska utredningar och naturinventeringar bekostas av exploitören.

Inlösen, ersättning

Privat mark som behövs för allmän platsmark ska övergå i kommunens ägo. Detta regleras i exploateringsavtalet.

UTREDNINGAR

Tekniska utredningar

Lägen för förbindelseledningar till anläggningen såsom VA-ledningar, värmekulvertar och elledningar utreds av exploitören i samråd med ledningsägarna och Länsstyrelsen.

Projekteringen av vägar, mark och anläggningar ska ske i samråd med ledningsägarna, markägare, kommun och Länsstyrelse och med beaktande av eventuella fornlämningar.

Arkeologi

Inom planområdet finns inte några kända fornlämningar men i den östra kanten av planområdet, d.v.s. intill Dag Hammarskjölds väg, finns mark som av Länsstyrelsen bedöms vara "riskområde" för fornlämningar. Innan anläggningsarbeten påbörjas ska exploatören kontakta Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Miljökonsekvensbeskrivning

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för uppförande av nytt kraftvärmeverk vid Bäcklösa upprättas av Akademiska Hus i Uppsala AB (november 2004). I denna MKB beskrivs anläggningens samlade påverkan på miljö, hälsa och resurshushållning. Kraftvärmeverket tillståndsprövas av Länsstyrelsen som också är den myndighet som ska godkänna MKBn.

MEDVERKANDE I PROJEKTET

Planen har upprättats av Stadsbyggnadskontoret. Gatu- och trafikkontoret, Fastighetskontoret, Fritids- och naturkontoret samt VA-kontoret har bistått med sakuppgifter.

Konsult för exploatörens räkning i samband med tillståndsprövning och utformning av anläggningen är Rosenbergs arkitekter AB, Calambio Engineering AB samt Energikonsult A Bauer AB.

STADSBYGGNADSKONTORET

Uppsala i juni 2006

Margaretha Nilsson
Planchef

Fredrik Wallin
Planarkitekt

Godkänd av byggnadsnämnden för:

- samråd 041021
- utställning 050217
- antagande 060706

Laga kraft 2006-08-04